

תעלומת התנאים הנאותים

בהחלטת הממשלה בעניין השיבה לשיר חות יארינג נאמר שישראל תהיה מוכנה לחזור לשיחות אלא רק לאחר שייחצרו "התנאים הנאותים" לכך.

עתידי הפסקת-האש, המשך המלחמה, מיס-פר מודעות האבל בעתונות היומית, מצבנו הכלכלי, התגברות מעשייהחבלה, עתיד יח סינו עם הערבים ועצם קיומנו, אולי תלויים בתיאוריות אותם "תנאים נאותים", ש איש אינו טרחה להסביר לנו, או אפילו לר-מוז לנו מה הם.

איש מבין שרי הממשלה לא מוכן היה להיכנס לפרטים בנקודה זו. "תנאים נאותים" וזהו זה. יותר מזה אי-אפשר להגיד. היופי שבקונן הזה הוא בכך שאיש אינו יודע מהו. כמו ג'וקר במישחק קלפים, הוא יכול להיות הכל. ויותר מזה: הוא יכול להיות גם לא כלום. ממש פרשה מודרנית של "בגדי המלך".

אם תרצו להאמין, הרי אותם "תנאים נאותים" הוא כמש בגדי מלכות ורבונית מרהיבים. אולי פירושם מענק חוש, קבועת תאריכים מדויקים לאספקת מישלוחי-הנשק שהובטחו, הלוואה נוספת בתנאי-תשלום עוד יותר נוחים, פתיחת התעלה, המשך הבטיח-חת שתימתה, רשות לייצר פצצת-אטום קטנה — הכל. כל תלומותינו הכמוסים מסתירים אולי בתוך קופסת ההוקוס-פוקוס שמעליה כתוב בכתב-סתר "תנאים נאותים". ויכול להיות שזה גם הרבה פחות מזה. אולי פירושם הסכמה מצידו של ניכסון לקבל את משה דיין לשיחה, שתימשך 45

דקות לפחות. אולי הכוונה לתמיכה אמריקאית מוגברת במישטרו של חוסיין. אולי פירושם שהאמריקאים לא יצעקו עלינו, אלא פשוט יבקשו מאיתנו יפה ובנימוס רב לחזור לשיחות יארינג.

ואולי פשוט הכוונה אלינו — לאורחי ה-מדינה. הרי ברור שהממשלה תחזור לשיחות. השאלה שהעסיקה אותי היא אם אנחנו נקבל את הנסיגה מעמדתה הקודמת והמפורשת (כל עוד לא יוסטו הטילים למ-קום הקודם — אין שיחות), אם אנחנו נבלע את הלוקש הזה על היחצרות "תנאים נאו-תים" מבלי להקים שרעוריות — פירושו שנוצרו "התנאים הנאותים" לשיחות יארינג. בעצם אין בכנתני לתקוף את הממשלה על הנסיגה האחול-מאניקוי הזה. אם כנתנה לחזור לשיחות — כל סיבה וכל ניסוח מעורפל, שיאפשרו את היציאה בכבוד מ-תוך הסכך שלתוכו הכניסה את עצמה, טר-בים בעיני. מה שמטריד אותי הוא רק דבר אחד: מה יקרה אם הממשלה בעצם לא מת-כנת לחזור לשיחות?

הרי מספיק שהיא תכריז שלא נוצרו ה-תנאים הנאותים, מבלי לפרש ומבלי להס-ביר — והמלחמה מתחדשת. מדאיג אותי מצב שבו אנחנו נתבעים להרוג ולהיהרג למען מטרה מעורפלת כל כך, ששמה "תנ-אים נאותים".

הייתי רוצה להיות משוכנע שהממשלה לא תשא לשחא את הניסוח המחוכם הזה, שבכווח לקבוע מי לחיים ומי למות. הח-זרה לשיחות הפריח את כל הששותי.

תוכנית חיסכון חדשה

הבנקיסט-חרחוף פרסם בימים אלה מודעה סנסאציונית בעתונות היומית. הכותרת הי-מרעישת של מודעה זו מכריזה: "יש לנו תוכנית חיסכון שתאפשר לך להפסיק לח-סוך...".

סוף עול המיסים, המחרים וההוצאות, נאמר בגוף המודעה, כימעט כל אחד חוסך: חוסכים בבידור, הולכים פחות למסעדות! חוסכים שימלאו או חליפה בעונה, אוכלים עוד פעם בשבוע עוף במקום בשר בקר, בקיצור — חוסכים....

הבנקיסט-חרחוף מציע לך להפסיק את החסכונות המגוחכים האלה, בדרך פשו-טה אשר תגדיל את הכנסתך החודשית, ותאפשר לך לשמור על רמת-החיים שלך. אתה מפקיד 15,000 ל"י בבנק לחמש שנים,

ואתה מקבל ריבית של 125 ל"י לחודש, פלוס סיכוי אחד למאה להכפיל את כספך. יש לי הצעה עוד יותר טובה: למה לך לנהל חשבונות קטנוניים, לנסוע באוטובוס במקום בשרות, לקנות לחם שחור במקום לבזבז חמש אגורות על לחם לבן, לשתות תחליף קפה במקום קפה אמיתי, לתקן חול-צה שנקרעה, לראות תלחיה אצל השכנים, לאכול פעם בשבוע בבית-מחמי ועניים, לקחת לעבודה סנוויצים ותה בטורס, ולח-סוך בדרך זו עוד כמה לירות מטופשות לחודש? תפקיד בבנק שלי 100,000 ל"י לחמש שנים, ואתה מקבל ממני 1000 (אלף) לירות לחודש, שיהיו תוספת נכבדה למש-כורת של 300 ל"י אותה אתה מקבל כש-כיר ממוצע. איך אני בשבילך?

במידה שהן נהנו מהשרות — מיכתב המי-לצה ותודה. השרות מבוצע חינם, אך תי-רומות מתירות שבאו על סיפוקו, מתקבלות ברצון.

האם לא הגיעה השעה שהשר קול יכיר

בעית הנוף והאדם

בסוף השבוע פתחתי באמצע את "יומן החדשות" בטלחיויה, ושמעתי פולמוס בין ארכיטקט או מישהו מחודת התיכונן של עיריית חיפה, שניסה להצדיק את הקמתו של בניין בן 16 קומות ברחוב יפה-נוף בחיפה, ובין תושב אותו רחוב, אשר טען בלהט נגד הרעיון הזה. טענותיו של אותו תושב נשמעות לעתים קרובות מאד מפייהם של חובבי טבע, אהבי נוף ומשוגעים ליצירות הבראשית של אלוהים.

טענת העיקרית היא שמב-ים מודרניים גבוהים מקלקלים את הנוף, הורסים את קו ה-רקיע, משחיתים את הטבע ו-צורמים את עינם הרגישה של ישי-הנפש. למה 16 קומות? הם שואלים. ולמה באמצע הנוף? למה לסלול כביש דחקא בעמק המצלבה? ולמה לבנות דחקא על רכס הכרמל, להקים בניין גבוה יסיתרי את הנוף? האחילות שבטענות אלו מר-תיחה את דמי.

רשמית בקיומו של "שרות המתנדבים לי-תיירות" (תמ"ל), כדי שהציבור ידע להעריך את פעולותיו הברוכות, המגבירות יותר מכל פעולות משרד התיירות, את זרם התיירות והנסועות ארצה?

שמש. גם האנגלים טענו שאנחנו הורסים להם את הנוף התנ"כי של הארץ, עלידי הקמת קיבוצים ליד הכנרת ובמקומות בהם דרכה רגלו של ישו.

(ג) בניין גבוה על רכס הכרמל אינו מקלקל בהכרח את קו הרקיע. הוא כול גם להדגיש אותו. בדיוק כמו הקמת בניין מודרני ברובע עתיק מדי-גישה את העבר (על דרך ההשואה החזותית) מציינ את ההחיה, רומז על העתיד ו-העיקר — קובע את ההמ-שכיות.

(ד) לפי מיטב ידיעתי, אין מקום אחד בארץ שהוא אי-נון בבחינת "אמצע הנוף". בכל מקום שבו נקים בניין גבוה, יהיה זה באמצע ה-נוף. מי שלא רוצה לקלקל את הנוף, שיפסיק לעשות יל-דים. מפני שלידים גדלים, מת-תחנים ומולידים עוד ילדים, והי-זוגות הצעירים רוצים דירה מ-של עצמם, ודירה פירושה בני-יין, ואם אנחנו בעד עליה ובעד התפתחות המשק, נצטר צמיחה ופריחה, וכי, עלינו "להרוס" את הנוף. עיר איננה יכולה להיות שמורת טבע.

בינתיים, תודה לאל, יש לנו עוד אפשרות לגדר פארקים לאומיים ושמורות טבע, שבהם הבנייה אסורה. אך בעתיד הלא כל-כך רחוק יוכל האדם לראות את הטבע כפי שהוא מתואר על ידי ז'אן ז'אק רוסו וטורו-רק בסרטים. בסופו של דבר נהרוס גם את נוף המידבר בארץ הזו, ויום אחד לא תהיה ברירה אלא לבנות מבנים בני 50 קו-מות בתוך הפארקים והשמורות. אין מיפלט.

(ה) האלטרנטיבה האחרת, במבט רחוק, היא לחיות מתחת לאדמה. רק בדרך זו לא נקלקל את הטבע. לוא חיפה כולה היתה חזי ופועלת מתחת לאדמה — הנוף היה יכול להיות שם באמת מקסים. אולי זה רעיון.

(א) בניין בן 16 קומות לא יסיתרי את הנוף, לפחות לגבי האנשים שיגורו בו. מי שרוצה לראות את הפנורמה של חיפה, שלא יעמוד בדיוק מאחורי הבניין. שיוזן קצת שמאלה או ימינה. שיישב במצפור שועומדים להקים על דיו, או שיעלה על הגג.

(ב) הנוף שאותו יוצר האדם (בניינים, כבישים, עמודי חשמל, מנופים, מגדלים, כפרים וערים) אינו פחות יפה, או פחות חשוב, מהנוף שהטבע נתן לנו. מעשי ידי האדם הם חלק מהטבע, מאחר שהאדם עצ-מו הוא חלק ממנו. המידבר הוא מרהיב, אך גם מופעל פוספטים, הורסים את נוף המידבר יכול להיות בעל ערכים אסתטיים. רק אנשים שמרגינים, אשר גדלו על האס-תטיקה הקלאסית, יכולים לראות יופי בסי-רות המתפרקות של וואן-נוף, אבל אינם מסוגלים לראות יופי במגוון, עמודי מתח גבוה, אנטנות תלחיה או אפילו דודרי

חשבון עובר ושב

משק וקללה

קיבלתי תלונות רבות מקוראים, על שלא כללתי במודעון משרתי-האוצר כמה כתבים לכלכליים נוספים בירושלים, שפשוט נשמטו מהרשימה מקוצר מקום. אולי הסיבה היא שכתבים אלה העדיפו תמורות אחרות על הכבוד והפירסום והתשלום הכספי, הנובעים מהופעות קבועות בשידורי ישראל ובטלוויזיה.

בעוד ה"ה יצחק טישלר, י. טירא, א. בן-יאב, ד. הלפרין, צ. סקלר מסתפקים בשידורי ישראל, הרי עמיתיהם יובל אליצור, אריאל וינשטיין ורפאל אלדור פנו לשטחים אחרים. הקורא ישים לב כי השלושה עבדו ועובדים בחלקם ב"מעריב", העתון שידע לשלב כל העת עתונות ועסקים.

יובל אליצור, המרבה לכתוב על הממשלה (ולרוב לטובתה), מכיר היטב את הנושא, שהרי היה משך שנתים עובד המשלחת הכלכלית בניו-יורק. כאשר חזר, הקים עם עמיתיו למקצוע חברה ליחסי-ציבור, הקשורה קשר הדוק עם ממשלת ישראל, ובעיקר עם הוועידה הכלכלית. חברה זו עסקה גם בהוצאת ביטאון עבור בנק לאומי.

את העבודה השחורה של עריכת החומר עבור חברת יחסי-הציבור עשה עמיתו לעתון, רפאל אלדור. הוא גם ערך את ביטאון הוועידה הכלכלית הממשלתית שליד רשות ההשקעות, כתב באותו זמן מאמרי-הלל על רשות ההשקעות ב"מעריב".

השלישי, אריאל וינשטיין, נוהר מכל קשר עם עסקים. אולם נראה שהוא חולה-הגה, שכן פרט להיותו עורך ביטאון מועדון המכונניות (כן, הגברת קלרה נתמייאס המפורסמת...) כאשר הזמינה חברת "פורד" כתבי תחבורה, לבחון את מכוניתה החדשה, אך טבעי כי היה בין הבוחנים בהולנד. כאשר חזר עם עמיתו הישראליים מהולנד, אך טבעי כי כתב מאמר חיובי.

אולם בהיותו רגיש פן יטפלו עליו דברים בהם עוסקים עמיתו (בעסקים הפרטיים, או בשידורי ישראל, שגם כאן השכר נאה...) הסתכסך לאחרונה חמורות עם מזכיר בנק ישראל, יצחק טאוב. וינשטיין חשב כי טאוב השמיצו בתוכנית רדיו בגלל נסיעתו להולנד, דרש ממנו פיצוי הולם. כן גם — לדברי טאוב — הציע לו לטובתו להסכים לפיצוי.

הצרה היא רק שטאוב איננו יודע עד היום לאיזה סוג פיצוי התכוון וינשטיין. שמואל חוקר (עתונאי)

שרות מתנדבים לתיירות

בידיעה קטנה על פעולות האירגון, חשב ודאי שהכוונה למתנדבים העוסקים בעידוד ענף התיירות, ואילו האמת היא שאירגון מתנדבים זה עוסק בעידוד תיירות (הח-לומה) ואורחת מחוץ-לארץ.

גם חברי אירגון זה זה מקיימים תרונות רצופה בבתיה-המלון הי-גדולים ובראש המכס של לוד. גם הם מקד-מים בחיך של רצון טוב כל תירת פנויה, ועושים ימים כלילות לפתרון בעיותיה בצור-רה הולמת, מהירה, ו-

כמובן דיסקרטית. מתנדבים אלה לא חוסכים מעצמם כל מאמץ פיסי ונפשי, כדי לספק לתיירות הרגשה שהן שבו לחיק עמון. הם אינם רשאים לגלות את שם האירגון, שבשם הם פועלים, כדי שהתיירות יאמינו שההת-ענינות בבעיותיהן, והרצון להפוך את ש-צאה של פעולה ציבורית מאורגנת, אלא תוצאה של התענינות אישית בהן.

רק בתום הטיפול, לפני שהתיירות עיובה את הארץ, רשאים המתנדבים — ביניהם ספורטאים, מורי-דוך, סטודנטים, אקדמאים וחבריה-הגנה ותיקים — לגלות להן את שם האירגון בשמו הם פועלים, ולבקש מהן —